

Handläggare
Roger Adolfsson
Telefon: 08-50833898

Till
Utbildningsnämnden
2023-10-26

Stockholms stads trygghetsprogram 2024–2027

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/739

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Stockholms stads trygghetsprogram 2024–2027” till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet utgör, tillsammans med det redan antagna säkerhetsprogrammet, en revidering av stadens tidigare trygghets- och säkerhetsprogram. Programmet har fokus på det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Trygghetsprogrammet föreslås fortsatt utgå från fyra fokusområden:

- Förebyggande arbete
- Riktade sociala insatser
- Stadens offentliga miljö
- Stadsutveckling

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att revideringen tydliggör stadens höga ambition genom att beskriva en struktur för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Strukturen utgår från aktuella data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl avvägda åtgärder. Det är också positivt att programmet inkluderar arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan i det förebyggande arbete.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2021 Stockholms stads trygghetsprogram 2020–2023 (dnr KS 2019/1939). Programtiden löper ut 2023 varför ett förslag till reviderat program tagits fram för perioden 2024–2027. Programmet är ett styrdokument som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser.

Ärendet

Stockholms stads trygghetsprogram 2020–2023 (dnr 2019/1939) antogs av Kommunfullmäktige 2021 och har nu reviderats. Struktur, fokusområden och ansvar i förslag till nytt trygghetsprogram för 2024–2027 är huvudsakligen samma som i nu gällande trygghetsprogram. Programmet har uppdaterats med ny lagstiftning inom området och ett antal nya exempel på stadens arbete inom fokusområdena.

Programmet ger en tydlig struktur för hur stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska planeras och genomföras, kommuniceras och följas upp. Under fokusområdet förebyggande arbete har arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan inkluderats. Otillåten påverkan är ett av flera förfaranden inom välfärdsbrottsligheten.

Nämnder och bolag ska säkerställa att lämplig planering och uppföljning också genomförs tillsammans med samverkansaktörer. Detta sker exempelvis inom ramen för den övergripande samverkansöverenskommelsen med Polisregion Stockholm där arbetet struktureras centralt och lokalt utifrån lägesbilder, orsaksanalyser, åtgärder och uppföljning.

Från och med den 1 juli 2023 har kommuner genom ”Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete” ett ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Lagen syftar till att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är effektivt och kunskapsbaserat. Trygghetsprogrammet sätter ramarna för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och beskriver processen för samverkan samt de områden inom staden som är mest aktuella.

Programmet ska även säkerställa att det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet utgår från stadens samlade hållbarhetsarbete i Agenda 2030 och genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, barnperspektiv, funktionshinderperspektiv, hbtqi-perspektiv samt äldreperspektiv.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 16 oktober 2023. Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 18 oktober 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till programförslagets innehåll. Programmet är omfattande till innehåll och har gott om exempel på det arbete som sker idag, både inom staden och i samarbete med andra. Förvaltningen konstaterar vidare att Trygghetsprogrammet 2024 – 2027 har reviderats och att förvaltningens synpunkter tagits i beaktan. Den nya versionen kommer bli ett bra stöd för stadens samtliga förvaltningar och bolag.

När det gäller programförslagets sakliga innehåll vill förvaltningen belysa flera positiva delar. Barnperspektivet, funktionshinderperspektivet och hbtqi- perspektivet lyfts fram tydligt, både inom programmets prioriterade områden och som helhet, vilket är mycket positivt. Skolans roll betonas både i det trygghetskapande och brottsförebyggande arbetet. Programmet innehåller också en gemensam begreppsram, vilket förvaltningen ser som en viktig grund för samverkan inom och utanför staden.

Skolan ska vara en trygg och säker plats för alla elever och all personal. Några områden som kan belysas tydligare är elevers delaktighet i det trygghetskapande arbetet, arbetet kring våldsprevention genom ”MVP (Mentorer i våldsprevention)” och ”Agera tillsammans” och vikten av ett långsiktigt arbete för en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för elever och personal. En fungerande skolgång är en viktig grundläggande skyddsfaktor för att förebygga brottslighet.

Förvaltningen anser också att det är av största vikt att inte använda ord som kan stigmatisera områden för de som lever och bor där. Ord påverkar oss och kan skapa barriärer mellan stadens invånare och kommunala tjänstepersoner. Därför bör inte staden använda begrepp som *utsatt område* och *särskilt utsatt område* i sitt brottsförebyggande och trygghetskapande arbete. Utsatta områden och särskilt utsatta områden är en terminologi som Polisen tagit fram och använder i sitt arbete.

Förvaltningen ställer sig positiv till att Trygghetsprogrammet lyfter stadens gemensamma arbete mot välfärdsbrott och otillåten påverkan. Förvaltningen anser dock att avsnitten ”Ett systematiskt arbete mot välfärdsbrott är avgörande för en stark demokrati och Förebygga otillåten påverkan” bör flyttas in under rubriken ”Hur staden arbetar brottförebyggande och trygghetsskapande”.

I förslaget till Trygghetsprogrammet står det att *Den öppna förskolan, förskolan och grundskolan är betydelsefulla aktörer i det brottförebyggande arbetet*. Här bör även gymnasieskolan och anpassad grund- och gymnasieskola inkluderas.

Det upphandlade trygghets- och kommunikationstjänsten ”Cosafe” används i alla stadens skolor för att snabbt larma och kommunicera internt vid allvarliga och oönskade händelser, såsom vid brand, hot och inrymning (PDV, Pågående dödligt våld). Här kan verksamheter från olika bolag och förvaltningar koppla ihop sig med varandra för att ytterligare öka trygghets- och säkerhetsarbetet. Förvaltningen anser att det vore en fördel om staden tog ett mer samlat grepp kring hur verktyg som ”Cosafe” kan användas av fler verksamheter inom staden. Utöver möjligheten att larma internt har ”Cosafe” flera andra verktyg som stärker och förenklar trygghets- och säkerhetsarbetet på verksamheten, både förebyggande och i efterarbetet när en incident inträffat.

Förvaltningens uppdrag inom trygghets- och säkerhetsfrågor är omfattande och diversifierat, och handlar om vitt skilda frågor som det systematiska brandskyddsarbetet, narkotikaprevention, värdegrundsarbete och samverkan med socialtjänst. Arbetet med samordning och stöd till skolorna är idag fördelat på flera olika roller och avdelningar.

En betydande del av Stockholms elever går i fristående skolor. Programmet saknar beskrivning kring vad som gäller för dess verksamhet, såväl avseende programmets sakinhåll som frågor kring samverkan mellan exempelvis socialtjänsten och enskilda huvudmän. I grundskolan går nu närmare 26 300 stockholms elever i fristående skolor, cirka 24%, och i gymnasieskolan 14 400 stockholms elever, cirka 50 %. Förvaltningen erbjuder i dag vissa utbildningsinsatser även för fristående skolor, exempelvis inom området våldsbejakande extremism. Förvaltningen menar att staden, främst genom stadsdelarnas socialtjänst, bör ta initiativ till fördjupande samarbeten med fristående skolor kring trygghetsskapande och brottförebyggande arbete.

Konsekvenser för jämställdhet och för barn och barns rättigheter

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Stockholms stads trygghetsprogram 2024–2027

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2023-10-17